

Forfatterens Interesse uden at træde Offentlighedens Krav for nær, syntes dog at burde foretrækkes. For dramatiske og musikalske Arbejder burde selvfølgelig sættes en kortere Frist, saa som i det højeste et Aar.

Naar man indskrænkede Retten ved for anførte Betingelse, at Oversættelsen skulde foreligge inden en vis Frist — om hvis Beregning mere detaillerede Regler burde gives i Henseende til Værker, der udgives hefte- eller delvis — jfr. den tyske Lov — saas der ingen fornuftig Grund til at ansætte Fristen for Varigheden af Eneretten til Oversættelsen kortere end Forfatterretten. Ganske vist opstilledes en saadan Begrænsning til 5 Aar i finsk Lov, tysk Lov og hollandsk Lov, medens den italienske Lov satte en Frist af 10 Aar; men den norske og svenske Lov kjendte lige saa lidt nogen særlig Begrænsning af Oversættelsesrettens Varighed som den danske i det enkelte Tilfælde, hvor den var anerkjendt, og det skjønnedes ikke, at der var Grund til at indføre den, da Oversættelsesretten som et Udslag af Forfatterretten ogsaa i denne Henseende syntes at burde dele Skæbne med den. Endelig burde der endnu tilføjes Loven en Bestemmelse om, at vor Rets Regler under Forbehold og Gjensidighed ogsaa kunde finde Anvendelse paa fremmede Skrifter, dog at disse i intet Tilfælde kom til at nyde større Ret i vort Land end den, som deres eget Lands Lovgivning hjemlede dem.

I Skrivelse af 29. Oktbr. tiltraadte Konsistorium denne Betænkning, der af Undervisningsministeriet tilstilledes Indenrigsministeriet — tillige med en af Chefen for det kgl. Theater og Kapel afgivet Erklæring — med den Bemærkning, at det ganske kunde henholde sig til de fremkomne Udtalelser.

— Fra Komiteen for den internationale elektriske Udstilling i Philadelphia modtog Konsistorium i Avg. 1884 en Anmodning om at erholde udlaant til Udstillingen de Apparater, som H. C. Ørsted havde benyttet ved sine elektromagnetiske Forsøg. Efter at have indhentet Oplysninger, meddelte Konsistorium under 9. Septbr. Komiteen, at Ørsted til sine Experimenter næsten udelukkende havde brugt saadanne Ting, som forefandtes, og saadanne Redskaber, som let kunde stilles sammen, og kun ved et rent Tilfælde vidstes det, hvilken Magnetnaal han havde benyttet til sine Forsøg. Da denne ikke vilde kunne erstattes, hvis den gik tabt, saa Konsistorium sig ikke i Stand til at imødekomme Komiteens Ønske.

— Efter Konsistoriums Opfordring blev der i September 1884 fra Bestyreren af mineralogisk Museum afsendt til Stockholms Høgskola en Samling af oven nævnte Museums Dubletter, indeholdende 360 Exemplarer af Mineralier, Bjærgarter og Forsteninger fra Danmark og de nordlige Bilande i saadanne Exemplarer, at den vilde kunne give et temmelig korrekt Billede af disse Landes mineralogiske og geognotiske Beskaffenhed. Med Samlingen fulgte en systematisk Fortegnelse over det Hele, ligesom de forskjellige Stykker vare nummererede og forsynede med Etiketter. — Høgskolen sendte under 17. April 1885 sin Tak for denne Gave.

— Fra Edinburgh Universitet modtog Universitetet i Marts 1885 de i Anledning af dette Universitetets 300aarige Jubilæum udkomne Erindringsskrifter.

VIII. Det akademiske Legat og Stipendievæsen.

1. Forandringer i de fundatsmæssige Bestemmelser for Legaterne eller nærmere Regler for disse.

I Anledning af en Forespørgsel for Eforus for Ingestrup-Lundske Legat om Forstaaelsen af nogle Bestemmelser i Legatets Fundats, meddelte Konsistorium

under 6. Febr. 1885 Eforus, at det med ham var enigt i, at Bestemmelsen om, at Legatet kunde nydes af Studenter, der hørte til Familien, i 4 Aar fra den Tid, da vedkommende Stipendiarius havde taget Afgangsexamen, maatte forstaaes saaledes, at den studerende, der havde opnaaet Legatet, kunde vedblive at beholde det inden for de 4 første Studenteraar, og at han ved Udlobet af disse maatte miste det, uanset om han muligvis først havde faaet Legatet i sit 2det, 3dje eller endog 4de Studenteraar, samt at, naar Legatet, paa Grund af at ingen til Familien hørende studerende har meldt sig, bortgaves til andre studerende, vedkommende Stipendiarius da udnævntes til at nyde Renten for den da afvigte Juni eller Decbr. Termin, saaledes at Renten, for saa vidt den ikke allerede maatte være hævet af Eforus i Kvæsturen, der blev at hæve og, hvis det ønskedes, at indbetale til Depositum.

— Efter at der i Anledning af Vakance i Direktoratet for det Rosenkrantzske Rejsestipendium havde været udstedt Indkaldelse til den eller dem, af Gehejmekonferentsraad, Baron G. E. Rosenkrantz's Familie, som maatte anse sig berettigede til at udøve den i Fundatsen for dette Rejsestipendium hjemlede, den ældste af det Rosenkrantzske Legats Stifters Børn og Arvinger paa Sværdsiden tilkommende »øverste Direktion« og Udnævnelsesret til dette Stipendium, anerkjendte Konsistorium under 11. Febr. 1885 Kammerherre, Hofjægermester, Baron I. C. Rosenkrantz i Skanderborg som berettiget til at indtræde i Udøvelsen af det oven nævnte Hverv.

— Efter at Revisionen, — i Anledning af at en Lod af 2det Stipendium af det Fossiske Legat, der var bleven ledig ved at stud. jur. N. N., som havde oppebaaret den i Juni Termin 1884, var afrejst til Amerika, var bleven tildelt Student N. N. i Decbr. Termin s. A., — havde henledet Opmærksomheden paa, at der i Legatets Fundats § II var udtalt, »at hvis Stipendiarius ved Forfremmelse til et Embede, ved dødelig Afgang eller af anden Aarsag kommer fra Stipendiet, førend han har oppebaaret det i 4 Aar, skal det næst paafølgende Aar være et Hvileaar,« anmodede Legatets Eforus Konsistorium om at træffe en Afgjørelse angaaende Spørgsmaalet vedrørende Tidspunktet, naar en ledig Lod skulde kunne bortgives. Sagen blev af Konsistorium henvist til Referendarii Betænkning, hvorefter denne i Skrivelse af 12. Maj 1885 ytrede, at det af Fundatsens Art. 2 utvivlsomt fremgik, at hvor Talen var om et helt Stipendium, blev i Tilfælde af en Nyders Forfald inden de 4 Aars Udlob, for hvilke Stipendiet bortgaves, det første Aar et Hvileaar, saaledes at dette i Stedet for det femte kunde blive det andet, tredje o. s. v., hvorved der altsaa aabnedes Udsigt til en noget hurtigere Forøgelse af Stipendiets Kapital, end den regelmæssige Fastholden af hvert femte Aar som Hvileaar vilde muliggjøre. I Efterskriften til Modellen, der skulde være af lige Kraft, som om den var indført Ord til andet i Fundatsen, sagdes imidlertid, »at det skal staa i Konsistoriums eget Forgodtbefindende med Tiden at forkorte og afskaffe Hvileaaarene med videre, som kan anses tjenligere og mindre besværligt, ald den Stund Fundatsen forbliver uforkrænket.« Det skjønnes nu ikke rettere, end at der var en paatrængende Anledning til at gjøre Brug af denne Myndighed for at tilvejebringe en Ordning, der netop var i fuldkommen Overensstemmelse med Fundatsens Aand. Denne Anledning forelaa, efter at Bestemmelsen om de enkelte hele Stipendiers Deling mellem tre Nydere, som nyde 200 Kr. hver, var traadt i Kraft ved den legatberettigede Families Uddøen. Det var nemlig givet, at det var en Urimelighed at fastholde Regelen om Hvileaaarets tidligere Indtræden i Tilfælde af Nydernes

Forfald ved disse Stipendie-Dele, da dette vilde afstedkomme en fuldstændig Forvirring, idet hver Del paa den Maade kunde faa sit Hvileaar, og Muligheden for at bortgive Stipendiet som Helhed vilde derved endog ganske være udelukket, hvilket den dog efter Fundatsen ikke burde være, da i Følge sammes Artikel 6 Professor-Sønner endnu vare berettigede til at nyde Stipendiet helt. Men var det altsaa givet, at de uregelmæssige Hvileaar bortfaldt ved de delte Stipendier, maatte den samme Regel formentlig ogsaa fastholdes ved de hele Lodder, da Følgen ellers vilde blive den, at de, for hvem Oprekkeren havde vist en forholdsvis større Interesse, i den omhandlede Henseende nød mindre Ret end de ringere stillede, idet derefter f. Ex. en kvalificeret Professor-Søn kunde blive udelukket fra at nyde Stipendiet i et eller flere Aar, i hvilke en Indehaver fik Forfald, fordi det første blandt disse Forfaldsaar skulde være et Hvileaar. Det vilde derfor være i Overensstemmelse med Fundatsens rette Sigte, under de ved de delte Stipendiers Ikrafttræden forandrede Forhold, at Konsistorium gav en anden Regel end den i Fundatsens Art. 2 Punkt 2 bestemte.

Under 21. Maj meddelte Konsistorium derefter Eforus, at det i Henhold til Fundatsens Art. 3 og Modellens Efterskrift havde besluttet, »at der i Stedet for det, som er bestemt i Fundatsens Art. 2 Punkt 2, fremtidig skal følges den Regel, at naar en Stipendiarius maa opgave at nyde Legatet i Løbet af de 4 Aar, for hvilket det er tildelt ham, da skal baade de hele og de delte Stipendier bortgives for den tilbage staaende Tid af de 4 Aar til en dertil kvalificeret Ansøger, og, hvis ingen saadan findes til det hele Stipendium, skal dette ligeledes i den tilbage staaende Tid bortgives i tre Dele overensstemmende med Regelen i Art. 6.

— Under 12. Septbr. 1884 bevilgede Konsistorium, at det Student N. N. til Anskaffelse af statsvidenskabelige Bøger bevilgede Beløb af Kommunitetets Midler maatte anvendes til Anskaffelse af Bøger, henhørende til Studiet af Fysik, da han havde opgivet det statsvidenskabelige Studium og besluttet at underkaste sig Skoleembedsexamen med Fysik som Hovedfag.

Under 13. Septbr., 12. og 13. Oktbr. bleve lignende Tilladelser meddelte 3 Studenter, der havde opgivet det juridiske Studium og besluttet sig til at studere, de 2de Theologi og den 3die Fransk, dog saaledes at det Beløb, som var tildelt den sidste, blev nedsat med 20 Kr., der efter Konsistoriums Indstilling af Ministeriet under 31. Oktbr blev tildelt 2 juridiske studerende.

Da der ved disse Studieskifter fremkom det Misforhold, at det Beløb, som var tildelt juridisk studerende gik betydeligt ned, og at der kom ganske andre Hensyn til at gjøre sig gjældende, end der var forudsat ved Fordelingen, navnlig de større Udgifter ved Anskaffelsen af de juridiske Bøger, medens det tillige havde sin store Betydning strax ved Studeringernes Begyndelse at kunne hjælpe de juridiske studerende til at erholde disse, indstillede Konsistorium under 21. Oktbr., at der ved fremtidige Opslag om Bortgivelsen af Kommunitetets Bogunderstøttelse maatte blive bestemt, »at de bevilgede Understøttelser bortfalde ved Forandring af Studium, samt at Bøgerne, for saa vidt de ere anskaffede, i samme Tilfælde blive at tilbagelevere« Denne Indstilling blev bifaldet af Ministeriet under 31. s. M.

I Anledning af et af 10 Boghandlere indgivet Andragende om, at det maatte blive overdraget dem i Fællesskab at levere de Bøger, der anskaffedes til studerende

af det paa Kommunitetets Budget bevilgede Beløb, meddelte Konsistorium under 7. Marts 1885 Andragerne, at det ikke saa sig i Stand til at gaa ind paa Andragendet, men derimod saa vidt mulig vilde drage Omsorg for, at der gaves de studerende Tilladelse til at købe Bøger for det bevilgede Beløb hos hvilken Boghandler, de selv ønskede.

2. Særlige Bevillinger eller Undtagelser fra de lov- eller fundatsmæssige Bestemmelser for Legaterne.

Under 16. Jan. 1885 meddelte Konsistorium, efter Indstilling fra Eforus for det Thottske Rejsestipendium, Tilladelse til, at den Portion af det Thottske Rejsestipendiums Renter til 11. Decbr. Termin 1884, 259 Kr. 67 Ø, der ikke var kommen til Udbetaling paa Grund af Stipendiaten, cand. polyt. J. Lorenzens Dødsfald paa Overrejsen til Grønland i Sommeren 1884, maatte indbetales til Forrentning og Oplæg for Stipendiet.

Under 12. Juni s. A. bifaldt Konsistorium, efter Indstilling af Eforus for samme Rejsestipendium, at Cand. mag. L. Kolderup Rosenvinge maatte benytte den til Decbr. Termin 1885 forfaldende Portion af Legatet til en kortere Rejse til Norge i Sommeren s. A., for der at afslutte nogle fysiologiske Undersøgelser.

3. De med Universitetet forbundne Kollegier.

Efter at der i Anledning af Vakance havde været udstedt Indkaldelse til den eller dem af Jørgen Elers Familie, der maatte anse sig berettigede til at udøve den i Fundatsen for Elers Kollegium hjemlede, Familien Elers tilkommende Nominationsret, anerkjendte Konsistorium under 8. Oktbr. 1884 Grevinde F. S. E. Knuth, født Løvenørn, Enke efter Kammerherre, Greve H. S. Knuth som berettiget til at indtræde i Udøvelsen af den oven nævnte Nominationsret.

Under 18. Decbr. 1884 bifaldt Konsistorium, efter Efori Indstilling, at Alumnus paa Elers Kollegium, cand. polit. N. N. maatte være borte fra Kollegiet i den Tid, han aftjente sin Værnepligt.

Under s. D. bifaldt Konsistorium, efter Efori Indstilling, at Alumnus paa Elers Kollegium, stud. med. & chir N. N. i Decbr. 1884 og Jan. 1885 maatte bo paa Kjøbenhavns Amts Sygehus som Kandidat.

I Anledning af et fra Student N. N., der havde gjort sig skyldig i forskjellige Urdener, modtaget Andragende om, at han maatte beholde sin Bolig paa Elers Kollegium indtil Febr. 1886, anmodede Konsistorium under 12. Febr. 1885 Eforus om at meddele Ansøgeren, at dette ikke kunde bevilges.

— Under 21. Maj 1885 bevilgede Konsistorium, at Alumnus paa Valkendorfs Kollegium, cand. mag. N. N. maatte være borte fra Kollegiet i Septbr. Maa-ned s. A., da han i Sommerferien og i September var bleven indkaldt til Militærtjeneste ved 1ste Artilleribataillon.

4. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet.

I Oktober 1884 modtog Kultusministeriet et Andragende fra Alumnus i det grønlandske Seminarium, Stud. theol. N. N., hvori denne anholdt om Erstatning for Regensbeneficiet, som han til Fremme af sin Examenlæsning havde fundet det tjenligst at opgive fra 1. Oktbr. s. A. Ansøgeren paaberaabte sig, at

han, for at fremme sit Studium med tilbørlig Kraft i det sidste Aar førend Examen, — som han agtede at indstille sig til i Sommeren 1885 — havde fundet det nødvendigt at opgive sin Bopæl paa Regensen, hvor det var ham vanskeligt at opnaa den Ro og Ensomhed, som han følte saa stærk Trang til. Han anførte end videre, at en Nervesvækkelse, som han led af, og hans Naturel i det hele havde tilskyndet ham til dette Skridt, saa vel som de forskjellige med Livet paa Regensen forbundne Udgifter. Han havde saaledes fundet det tjenligst for sig og sit Studium at forlade Regensen, skjønt han ikke vidste, om det offentlige vilde erstatte ham det derved lidte pekuniære Tab. At han i høj Grad trængte til en saadan Erstatning, mente han at kunne godtgjøre ved en nærmere Forklaring om sine pekuniære Forhold, hvori han paaviste, at han allerede ved modtagne Laan var kommen i en meget betydelig Gjæld, og at det var ham umuligt at skaffe sig yderligere privat Hjælp. Han ansøgte derhos tillige om Fornyelse af den Understøttelse af Kommunitetets Midler paa 25 Kr. maanedlig, som Ministeriet, efter at han havde bestaaet Artium, havde tilstaaet ham fra April 1879 i 3 $\frac{1}{2}$ Aar. Endelig forespurgte han, om han kunde vente at modtage Kaldelse som Missionær i Grønland, saa snart han efter bestaaet Embedsexamen var rede dertil, eller først ved den eventuelle Afrejse til Grønland i April 1886.

I sin til Stipendiebestyrelsen afgivne Betænkning over Sagen udtalte Regensprovsten, at der maatte bestemt protesteres mod det af Ansøgeren brugte Udtryk »Erstatning for Regensbeneficiet;« ingen havde taget dette fra ham, han havde frivillig opgivet det, og formentlig uden tilstrækkelig Grund. Regensprovsten havde forinden forestillet ham det ufornuftige i hans Hensigt. Ansøgeren havde et Eneværelse paa Regensen og vist nok lige saa megen Ro til at studere, som han kunde faa andre Steder. Han havde imidlertid været bestemt paa at flytte, og han havde tillige udtalt for Regensprovsten, at han ikke behøvede Regensen, og at han levede saa tarveligt, at han godt kunde komme ud af det med Kommunitetet alene. Naar det nu viste sig, at Ansøgeren havde forregnet sig, burde han formentlig bøde derfor, i alt Fald skyldte Regensen ham intet. Følgen af at bevilde ham 20 Kr. maanedlig i Huslejegodtgjørelse vilde blive den, at mange Regensianere meldte sig ud og stillede den samme Fordring; der var allerede fremkommet Forespørgsler, om dette lod sig gjøre. Man burde være forsigtig med at yde denne Huslejhjælp; Islændernes Privilegium i denne Henseende var i høj Grad trykkende for Kommunitetet og Regensen, og at udvide det til grønlandske Alumner vilde være overmaade misligt. Som Alumner af det grønlandske Seminarium fik theologiske studerende Kommunitetsstipendiet og Regensen tidligere, end de ellers vilde faa det, og uden Hensyn til, om deres Examenkarakter ellers vilde udelukke dem derfra; der var næppe heller noget Exempel paa, at disse Beneficier vare fratagne nogen Alumnus for Forsømmelse af Studiet. Derimod var det nylig indtruffet, at en Alumnus havde opgivet det theologiske Studium, efter at han i 4 Aar havde havt Regensen. Der kunde vist nok i det hele være Grund til for de grønlandske Alumners Vedkommende at forlange strengere Garantier end de, der nu fordredes, f. Ex. at de ved Slutningen af hvert Semester skulde forevise en Flidsattest fra det grønlandske Seminarium.

Ved at fremsende den anførte Erklæring udtalte Bestyrelseskomiteen for Kommunitetets Stipendievæsen, at der selvfølgelig ikke kunde være Tale om nogen

Ret for Andrageren til at faa Erstatning for Regensbeneficiet i Form af Huslejegodtgjørelse. Den Adgang, som ved Finansloven for 1884—85, jfr. Anmærkningerne til Kommunitetets Budget i Forbindelse med Udvalgsbetænkningen (Rigsdagstid. for 1883—84 Tillæg B, Sp. 490), var blevet tillagt de i Henhold til Reglement af 11. Febr. 1848 § 4, jfr. § 9, privilegerede Ansøgere om Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet, til under visse Forudsætninger at vælge Huslejegodtgjørelse i Stedet for det sidst nævnte Beneficium, vedkom ikke de grønlandske Alumner, og kunde allerede af den Grund ikke finde Anvendelse her, ganske bortset fra, at hin Adgang ikke kunde benyttes af dem, der havde givet Afkald paa Regensbeneficiet. Der kunde altsaa kun være Spørgsmaal om af Billighedshensyn at forunde Ansøgeren en saadan Erstatning. Men Stipendiebestyrelsen maatte i saa Henseende ganske henholde sig til, hvad der af Regensprovsten var bemærket. Ansøgeren havde med fuld Bevidsthed om, at han opgav et Gode, for hvilket han ikke kunde vente nogen Erstatning, givet Afkald paa Regensbeneficiet, uagtet dette blev fraraadet ham af Regensprovsten. Under disse Omstændigheder og med særligt Hensyn til de af Regensprovsten fremhævede Misbrug, der saa let kunde finde Sted for de grønlandske Alumners Vedkommende, maatte Stipendiebestyrelsen bestemt fraraade, at der ad extraordinær Vej ydedes Andrageren en saadan Erstatning, som han ansøgte om. Der vilde derved være skabt et Præcedens, som let kunde faa meget uheldige Konsekvenser.

De i Regensprovstens Skrivelse berørte, men ikke umiddelbart med denne Sag i Forbindelse staaende Spørgsmaal forbeholdt Stipendiebestyrelsen sig at tage under nærmere Overvejelse.

Stipendiebestyrelsens og Regensprovstens Erklæringer bleve under 5. Novbr. tilstillede Ministeriet af Konsistorium, som i Henhold til de deri fremkomne Udtalelser bestemt fraraadede, at der ydedes den paagjældende den af ham ansøgte Erstatning.

Under 16. Decbr. tilkjendegav Ministeriet Andrageren, at den ansøgte Huslejegodtgjørelse som Erstatning for Regensbeneficiet ikke kunde tilstaa ham, at der for Tiden ikke var noget Beløb disponibelt, hvoraf den ham tidligere af Ministeriet tillagte, maanedlige Understøttelse kunde tilstaa ham, samt at hans Lønning som Missionær i Grønland først vilde tage sin Begyndelse fra den Dag, han ankom til Grønland.

— Student Einar Benediktsson, der i Sommeren 1876 som Privatist bestod Afgangsexamen ved Reykjavik Skole, men paa Grund af Sygdom og uheldig Skibsløjlighed først kom til Universitetet ca. 1½ Maaned efter Semestrets Begyndelse, anholdt om, at der maatte blive tilstaaet ham Kommunitetet og Regensen, eller hvis alle Pladser paa Regeusen vare optagne, en Huslejegodtgjørelse i Stedet for sidst nævnte. Med Hensyn til dette Andragende udtalte Stipendiebestyrelsen, at Ansøgeren, da han ikke havde indfundet sig i rette Tid, ikke vilde kunne betragtes som privilegeret Kommunitetsalumnus efter Regl. 11. Febr. 1848 § 4 Nr. 1, hvorimod der vilde kunne være Spørgsmaal om at tilstaa ham en Understøttelse af Kommunitetets Udgiftspost i b. 1., under hvilken var bevilget 800 Kr. blandt andet til Stipendier for islandske studerende uden for de i Regl. § 4 Nr. 1 nævnte Tilfælde, hvor der maatte være særlig Anledning dertil, jfr. Aarb. 1875—76 S.

70 fl. og 1877—78 S. 364. Da Grunden til hans forsinkede Afrejse havde været Sygdom, — hvilket dog, paa Grund af at der temmelig pludselig blev Skibslejlighed for ham, ikke havde kunnet oplyses paa behørig Maade ved Lægeattest, da Lægen var borte paa længere Rejse, — og der kun var Tale om en Forsinkelse af c. 2 Maaneder, troede Stipendiebestyrelsen at kunne anbefale ham til en extraordinær Hjælp lig med Kommunitetet samt Erstatning for Regensen. I Skrivelse af 12. Novbr. 1884 tiltraadte Konsistorium Stipendiebestyrelsens Erklæring og indstillede, at der af Kommunitetets Udgiftspost 1. b 1. tilstodes Ansøgeren en Understøttelse af samme Størrelse som Kommunitetsstipendiet samt i Erstatning for Regensbeneficiet af Kommunitetets Udgiftspost 1 a en Huslejhjælp af 20 Kr. maanedlig, saa længe indtil der kunde tildeles ham en ordinær Stipendieportion. Under 24. s. M. bifaldt Ministeriet denne Indstilling.

— Ved Skrivelse af 25. Novbr. 1884 har Konsistorium tilstaaet islandsk Lægekandidat Thorgrimur Thordarson den ordinære Understøttelse af Kommunitetets Udgiftspost 1. e. fra 1. s. M. at regne.

5. Kommunitetets Rejsestipendier og Oprettelsen af Stipendieportioner til Understøttelse af unge Videnskabsmænd.

Under 9. Juni 1883 fremkom en Indstilling fra Konsistorium om, at den Sum af 4000 Kr., der paa Kommunitetets Udgiftspost 10 hidtil havde særet bevilget til Rejseunderstøttelser, maatte blive forhøjet til 6000 Kr. Konsistorium bemærkede i denne Henseende, at det bevilgede Beløb i en længere Aarrække havde vist sig utilstrækkeligt til at fyldestgøre de Krav, som stillede til Bevillingen. Medens, efter en Opgjørelse fra de sidste 11 Aar, gennemsnitlig 10 hvert Aar have ansøgt om Rejseunderstøttelser af den nævnte Konto, havde gennemsnitlig kun $7\frac{3}{11}$ kunnet erholde saadan Understøttelse. Tog man herved i Betragtning, at regelmæssig kun de, der med Føje kunde gjøre Krav paa Rejseunderstøttelse, meldte sig som Ansøgere, vilde det forstaas, at Konsistorium levende maatte beklage, at man maatte afvise Ansøgere af Mangel paa Midler. Hertil kom imidlertid, at det neden for anførte Gjennemsnitstal af de Beløb, der kunde ydes i Rejseunderstøttelse, var uforholdsmæssig lille, og som oftest langt mindre, end Ansøgerne havde behov, for at et bedre videnskabeligt Udbytte af Rejsen kunde opnaas. De anførte Savn fandt tilstrækkelig Forklaring i den Omstændighed, at Kontoens Beløb ikke var blevet forhøjet siden Finansloven for 1859—60. Konsistorium maatte derfor, i Overensstemmelse med hvad Landstingets Finansudvalg i sidste Session havde udtalt, indtrængende anbefale, at Kontoen søgtes forhøjet. De Videnskabsmænd, der havde erholdt Rejseunderstøttelse af Kommunitetets Midler, havde gennemsnitlig for de sidste 11 Aar erholdt 550 Kr. hver. Gik man ud fra, at alle de 10, der gennemsnitlig hvert Aar havde meldt sig som Ansøgere, burde have Understøttelse i det Forhold, som de, der have ansøgt, have faaet, vilde dette svare til en Forhøjelse af 1500 Kr. Da man imidlertid, som oven for bemærket, meget maatte ønske, at der i paa-kommende Tilfælde kunde ydes en noget rigeligere Understøttelse end hidtil, maatte man anbefale, at Kontoen søgtes forhøjet men 2000 Kr.

Indstillingen var bilagt med en Erklæring fra Kvæstor, som udtalte, at Kommunitetet havde rigelige Midler dertil, og at der kunde saa meget mindre

være noget til Hinder for at søge den omhandlede Forhøjelse paa Finanslovsforslaget for 1884—85, som Landstingets Finansudvalg udtrykkelig havde opfordret Ministeren til at foreslaa en Forhøjelse.

I Henhold til Ministeriets Resolution af 27. Juni 1883 blev den af Konsistorium foreslaaede Forhøjelse af Bevillingen optaget paa Forslaget til Finansloven for 1884—85, men Folketinget nægtede at bevilge det begjærede Beløb.

Konsistorium indstillede paa ny under 16. Juni 1884, at den omspurgte Forhøjelse maatte blive gjenoptaget paa det næste Finanslovsforslag. Idet Konsistorium i det hele henholdt sig til sine Udtalelser fra forrige Aar, fremhævede det, at man paa Grund af Bevillingens Utilstrækkelighed havde maattet afvise fuldt kvalificerede Ansøgere, og ikke havde kunnet tilstaa Understøttelser med tilstrækkelige Beløb. Dette Forhold var selvfølgelig pinligt for Universitetet, og det kunde let øve en hæmmende Indflydelse paa den videnskabelige Stræben her hjemme, naar Midlerne til en Vexelvirkning med Udlandets aandelige Bevægelser fattedes. Idet Konsistorium ikke kunde opgive Haabet om, at det maatte lykkes at gennemføre Forslaget, maatte det derfor indtrængende anbefale dettes Gjenoptagelse.

Ministeriet stillede atter Forslag om en Forhøjelse af Kontoen med 2000 Kr. for Finansaaret 1885—86. Da der ikke tilvejebragtes nogen regelmæssig Finanslov, bortfaldt Forslaget atter. Det blev derefter gjenoptaget paa Finanslovsforslagene for 1886—87 og 1887—88; paa Ministeriets Budget for 1887—88 er derpaa optaget et Beløb af i alt 6000 Kr.

— Ved Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 19. Juli 1883 henlede Konsistorium Opmærksomheden paa en Sag, der tidligere havde været Gjenstand for Forhandling, nemlig Oprettelsen af Universitetsstipendier for yngre Videnskabsmænd, beregnet paa, i Lighed med J. L. Smiths Legat, at lette Adgangen til videnskabelig Uddannelse navnlig for saadanne, som kunde antages at besidde Anlæg for en Lærervirksomhed ved Universitetet (jfr. om den tidligere Forhandling Aarb. for 1876—77 p. 11—25).

Konsistorium bemærkede nu, at det ofte i sine Overvejelser havde maattet vende tilbage til sit den Gang fremsatte Forslag, da det stadig viste sig vanskeligere ved Hjælp af J. L. Smiths Legat at tilfredsstille den Trang, der havde gjort sig gjældende med Hensyn til at fremhjælpe Udviklingen af unge Videnskabsmænd, dels fordi der blandt Videnskabens Dyrkere var en større Tilgang end tidligere, dels ogsaa fordi man, under den nu herskende Trang til fra de enkelte Videnskaber at udsondre enkelte Grene af disse og gjøre dem til Gjenstand for et mere indgaaende videnskabeligt Studium, ofte maatte ønske at kunne understøtte slige Specialstudier. Ved en statistisk Opgjørelse, der var foretaget med Hensyn til J. L. Smiths Legat, havde det vist sig, at der i de sidste 20 Aar havde foreligget i alt 348 Andragender fra 125 Ansøgere; af disse havde imidlertid kun 50 opnaaet den ansøgte Understøttelse, og i Regelen havde de paagjældende meget ofte maattet gjentage deres Ansøgning, førend man havde set sig i Stand til at tilstaa dem Legatet. Tog man herved i Betragtning, at de allerfleste af disse vare Videnskabsmænd, hvis fortsatte Studier Universitetet i høj Grad maatte ønske at støtte, men som man nu enten slet ikke eller først sent kunde give nogen Hjælp, vilde det findes forklarligt, at man levende maatte ønske at have andre Midler, der i denne Henseende kunde supplere Smiths Legat. Under

disse Omstændigheder vilde det være i høj Grad ønskeligt og væsentlig bidrage til at bevare og udvikle for Videnskaben de efterhaanden fremstaaende, til videnskabelig Virksomhed anlagte Personer, om Kommunitetet traadte hjælpende til, og dette vilde være ganske i Overensstemmelse med den Anvisning paa Anvendelsen i denne Retning af Kommunitetets Midler, som laa i det ved Reglement 11. Febr. 1848 indførte Kandidatstipendium. Det vilde være en videre Udvikling af denne Tanke, hvortil der under de før Haanden værende Forhold maatte siges at være en særlig Trang. Stipendieportioner paa 1000 Kr. hver, givne paa et kortere Aaremaal, vilde Konsistorium anse for passende. Hvor mange saadanne Portioner, der saaledes maatte anses for nødvendige, lod sig vanskelig sige; kun det kunde man sige, at deres Tal mindst maatte være 5.

Konsistorium maatte derfor indtrængende anbefale, at der paa Kommunitetets Budget (som en ny Underafdeling paa Udgiftspost 1 e) optoges en Bevilling paa 5000 Kr., nemlig til 5 Stipendieportioner à 1000 Kr. til Understøttelse af unge Videnskabsmænd.

Med Indstillingen fulgte en Skrivelse fra Universitetets Kvæstor, hvori udtaltes, at da Kommunitetet af sine rigelige Midler kun ydede et aarligt Bidrag af 1000 Kr. til Understøttelse af Kandidater, syntes der at være god Anledning til at søge opnaaet et større Bidrag i det omhandlede Ojemed.

Konsistoriums Indstilling blev i Følge Ministeriets Resolution af 25. Juli 1883 taget til Følge ved Forslaget til Finanslov for 1884—85, men den begjærede Bevilling nægtedes af Rigsdagen.

Under 16. Juni 1884 fremkom Konsistorium paa ny med det samme Forslag, idet det under Henviisning til sine tidligere Udtalelser tilføjede den Oplysning, at der i Juni Termin s. A. havde meldt sig 10 kvalificerede Ansøgere om den eneste ledige Plads af Smiths Legats Stipendier for Kandidater. Konsistorium anbefalede derfor indtrængende, at Forslaget optoges paa ny for næste Finansaars Vedkommende, og det fremhævede særlig, at naar man ved Kommunitetets Hjælp søgte at fremhjelpe saa vel de forberedende Studier for Universitetsuddannelse som de egentlige akademiske Studier, men nægtede at understøtte de videre gaaende Studier, stillede man derved de ubemidlede unge Videnskabsmænd overmaade uheldig. Det vilde da sikkert vise sig, at mangan en dygtig ung Videnskabsmand blev tvungen bort fra deres videnskabelige Bane, fordi han selv manglede Midler til et fortsat videnskabeligt Studium.

Ministeriet stillede atter Forslag om den samme Bevilling for Finansaaret 1885—86, men under Mangelen af en regelmæssig Finanslov for dette Finansaar blev Forslaget ikke gennemført. Paa Finanslovforslagene for 1886—87 og 1887—88 blev Forslaget derefter gjenoptaget; paa Ministeriets Budget for 1887—88 er derpaa optaget et Beløb af 5000 Kr.

B. Tilstand og Virksomhed.

I. Bestyrelse.

Til Rektor for Rektoratsaaret 1884—85 valgte den akademiske Lærerforsamling d. 10. Oktbr. 1884 Prof., Dr. theol. C. H. Scharling, der tiltraadte Rektoratet d. 13. Novbr. s. A.